

- Adamiak P. 2014. Zaangażowanie społeczne Polek i Polaków, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa.
- Aguilera M.J., González M.P., Rodríguez V. 1994. Inmigrantes polacos en España, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, Madrid.
- Agunias D.R., red., 2009. Closing the Distance: How Governments Strengthen Ties with Their Diasporas, Migration Policy Institute, Washington.
- Aikins K., White N. 2011. Global Diaspora Strategies Toolkit, Diaspora Matters, Dublin.
- Alessandrini G. 2006. L'immigrazione dall'Est Europa e necessita di politiche d'integrazione, [w:] Polonia. Nuovo paese di frontiera. Da migranti a comunitari, red. K. Golemo, K. Kowalska-Angelelli, F. Pittau, A. Ricci, Caritas Italiana, Roma.
- Ambrosini M. 2013. Fighting discrimination and exclusion: Civil society and immigration policies in Italy, "Migration Letters", nr 10(3), s. 313-323. <https://doi.org/10.33182/ml.v10i3.130>
- Andrejuk K. 2015. Postawy wobec imigrantów w świetle wyników Europejskiego Sondażu Społecznego 2014-2015. Polska na tle Europy, Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, Zespół "Studiów Europejskich", Working Paper no. 2, <http://www.ifispan.pl/wp-content/uploads/2015/12/Postawy-wobec-imigrant%C3%B3w-w-%C5%9Bwietle-wynik%C3%B3w--Europejskiego-Sonda%C5%BCu-Spo%C5%82ecznego-2014-2015.-Polska-na-tle-Europy.pdf> (dostęp: 9.08.2016).
- Anheier H.K. 2001. Sociology of voluntary associations, [w:] International Encyclopedia of Social and Behavioral Sciences, red. N.J. Smelser, P.B. Baltes, Elsevier, London, s. 16302-16305. <https://doi.org/10.1016/B0-08-043076-7/02009-X>
- Arango J. 2012. Early starters and latecomers: Comparing countries of immigration and immigration regimes in Europe, [w:] European Immigrations: Trends, Structures and Policy Implications, red. M. Okólski, Amsterdam University Press, Amsterdam, s. 45-64. <https://doi.org/10.1017/9789048517275.003>
- Arczewska M., Dudkiewicz M. 2019. Strategie czy przystosowanie? Sytuacja organizacji pozarządowych w Polsce po 2015 roku, Impuls, Kraków.
- Attias-Donfut C., Wolf F.C. 2009. Le destin des enfants d'immigrés. Un désenchaînement des générations, Stock, Paris.
- Babiński G. 1986. Więzy etniczne a procesy asymilacji. Przemiany organizacji etnicznych. Zagadnienia teoretyczne i metodologiczne, PWN, Kraków.
- Babiński G. 1992. Modele polityki wobec emigracji, Polonii i Polaków za granicą. Sugestie dla polskiej polityki zagranicznej, "Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej", s. 260-270.
- Babis D. 2016. Understanding diversity in the phenomenon of immigrant organizations: A comprehensive framework, "Journal of International Migration and Integration", nr 17(2), s. 355-369, <https://doi.org/10.1007/s12134-014-0405-x>
- Banaś M. 2011. Wielość kultur, różnorodność tradycji, jedno społeczeństwo. Szwedzki model polityki integracyjnej, "Studia Humanistyczne AGH", nr 10(2), s. 53-73.
- Barcz J. 2011. Polonia i mniejszość niemiecka: w sprawie dysparytetu pojęciowego w Traktacie RP-RFN z 17 czerwca 1991 r. Uwarunkowania negocjacyjne i konsekwencje prawne, [w:] Przełom i

wyzwanie. XX lat polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy 1991-2011, red. W.M. Góralski, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa, s. 603-628.

Barcz J., Góralski W.M. 2011. Traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy: Koncepcja, zasadnicze regulacje i porozumienia towarzyszące, [w:] Przełom i wyzwanie. XX lat polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy 1991-2011, red. W.M. Góralski, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa, s. 284-308.

Barrett A., Duffy D. 2008. Are Ireland's immigrants integrating into its labor market?, "International Migration Review", nr 42(3), s. 597-619, <https://doi.org/10.1111/j.1747-7379.2008.00139.x>

Bartkowiak D. 2001. Polska diaspora w Hiszpanii i Portugalii, [w:] Polska diaspora, red. A. Walaszek, Wydawnictwo Literackie, Kraków, s. 196-200.

Barry K. 2006. Home and away: The construction of citizenship in an emigration context, "New York University Law Review", nr 81(1), s. 11-59.

Baser B. 2015. Diasporas and Homeland Conflicts: A Comparative Perspective, Ashgate Publishing Ltd., Farnham, s. 193-207. <https://doi.org/10.4324/9781315577012>

Bay A.H., Finseraas H., Hagelund A. 2010. Civil society and political integration of immigrants in Norway, [w:] Diversity, Inclusion and Citizenship in Scandinavia, red. A.H. Bay, B. Bengtsson, P. Strømblad, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne, s. 295-322.

Bermudez A., Brey E. 2017. Is Spain becoming a country of emigration again? Data evidence and public responses, [w:] South-North Migration of EU Citizens in Times of Crisis, red. J.M. Lafleur, M. Stanek, Springer International Publishing, Cham, s. 83-98. https://doi.org/10.1007/978-3-319-39763-4_6

Bertossi C. 2007. French and British models of integration: Public philosophies, policies and state institutions, Oxford: ESRC Centre on Migration, Policy and Society, Working Paper no. 46, University of Oxford.

Bevelander P., Otterbeck J. 2010. Young people's attitudes towards Muslims in Sweden, "Ethnic and Racial Studies", nr 33(3), s. 404-425, <https://doi.org/10.1080/01419870802346048>

Bhambra G.K. 2015. Citizens and others: The constitution of citizenship through exclusion, "Alternatives", nr 40(2), s. 102-114, <https://doi.org/10.1177/0304375415590911>

Bielański S. 2001. Polska diaspora we Włoszech, [w:] Polska diaspora, red. A. Walaszek, Wydawnictwo Literackie, Kraków, s. 355-361.

Birindelli A.M., Bonifasi C. 1993. Italy, IOM, Geneva.

Biskupski M.B. 2001. Polska diaspora w Stanach Zjednoczonych 1914-1939, [w:] Polska diaspora, red. A. Walaszek, Wydawnictwo Literackie, Kraków, s. 79-83.

Blaise R. 2008. À propos des relations franco-polonaises... Un choix d'ouvrages sur la question, "Le Taurillon - magazine eurocitoyen", 10.01.2008, <http://www.taurillon.org/A-proposdes-relations-franco-polonaises> (dostęp: 9.08.2016).

Blinder S. 2015. UK Public Opinion toward Immigration: Overall Attitudes and Level of Concern, Migration Observatory Briefing, COMPAS, University of Oxford.

- Bloemraad I. 2005. The limits of de Tocqueville: How government facilitates organisational capacity in newcomer communities, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 31(5), s. 865-887, <https://doi.org/10.1080/13691830500177578>
- Boog B.W.M. 2003. The emancipatory character of action research, its history and the present state of the art, "Journal of Community & Applied Social Psychology", nr 13(6), s. 426-438, <https://doi.org/10.1002/casp.748>
- Borodziej W., red., 2006. Polska wobec zjednoczenia Niemiec 1989-1991. Dokumenty dyplomatyczne, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.
- Bousetta H. 2000. Institutional theories of immigrant ethnic mobilisation: Relevance and limitations, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 26(2), s. 229-245, <https://doi.org/10.1080/13691830050022785>
- Breton R. 1964. Institutional completeness of ethnic communities and the personal relations of immigrants, "American Journal of Sociology", nr 70(2), s. 193-205, <https://doi.org/10.1086/223793>
- Brey E., Stanek M. 2013. The Impacts of Restrictions and Entitlements on the Integration of Family Migrants, National Report: Spain, IMPACIM Research Project, COMPAS, https://www.compas.ox.ac.uk/wp-content/uploads/PR-2013-IMPACIM_National_Spain.pdf (dostęp: 18.07.2019).
- Brochmann G. 2004. Welfare State, Integration and Legitimacy of the Majority: The Case of Norway, Willy Brandt Series of Working Papers in International Migration and Ethnic Relations, School of International Migration and Ethnic Relations, Malmö University.
- Brutel C. 2015. Population française, étrangère et immigrée en France depuis 2006, "Insee Focus", nr 38, s. 1-4.
- Budakowska E. 2005. Włochy, towarzystwa i stowarzyszenia społeczno-kulturowe, [w:] Encyklopedia polskiej emigracji i Polonii, red. K. Dopierała, Oficyna Wydawnicza Kucharski, Toruń.
- Buras P. 2013. Polska-Niemcy: Partnerstwo dla Europy? Interesy, opinie elit, perspektywy, http://fwpn.org.pl/assets/Publikacje/Raporty_analizy/2013_CSM_Perspektywy_Buras/Polska_Niemcy_partnerstwo_dla_Europy.pdf (dostęp: 11.11.2015).
- Burawoy M. 2005. For public sociology, "American Sociological Review", nr 70(1), s. 4-28, <https://doi.org/10.1177/000312240507000102>
- Butterwegge C. 2005. Von der "Gastarbeiter"-Anwerbung zum Zuwanderungsgesetz, Grundlagendossier Migration, Bundeszentrale für politische Bildung, <http://www.bpb.de/gesellschaft/migration/dossier-migration/56377/migrationspolitik-in-der-brd?p=1> (dostęp: 13.11.2015).
- Cachón R.L. 2009. La "España inmigrante": marco discriminatorio, mercado de trabajo y políticas de integración, Anthropos Editorial, Barcelona.
- Camauër L. 2002. Mapping Minorities and their Media: The National Context - Sweden, <http://www.lse.ac.uk/media@lse/research/EMTEL/minorities/papers/swedenreport.pdf> (dostęp: 3.03.2020).
- Campani G. 2007. Migration and Integration in Italy: A Complex and Moving Landscape, <http://migrationeducation.de/fileadmin/uploads/IntegrationinItaly.pdf> (dostęp: 2.01.2016).

- Campomori F., Caponio T. 2013. Competing frames of immigrant integration in the EU: Geographies of social inclusion in Italian regions, "Policy Studies", nr 34(2), s. 162-179, <https://doi.org/10.1080/01442872.2013.767586>
- Caneva E. 2014. The Integration of Migrants in Italy: An Overview of Policy Instruments and Actors, INTERACT Research Report 2014/05.
- Caponio T. 2005. Policy networks and immigrants' associations in Italy: The cases of Milan, Bologna and Naples, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 31(5), s. 931-950, <https://doi.org/10.1080/13691830500177891>
- Caponio T. 2013. Italia: una transizione incompiuta? [w:] Dall'ammissione all'inclusione: verso un approccio integrato? Un percorso di approfondimento comparativo a partire da alcune recenti esperienze europee. Rapporti di ricerca Fieri, red. T. Caponio, https://www.fieri.it/wp-content/uploads/2013/09/rapporto-CNEL_definitivo_sett2013.pdf (dostęp: 17.11.2015).
- Caponio T. 2014. Integration Policies for Immigrants of the City of Milan, Italy, KING Project -Social Science Unit, In-depth Study n. 10/October 2014. ISMU Foundation, Milan, <https://ec.europa.eu/migrant-integration/index.cfm?action=media.download&uuid=2A71102ABF35-E078-216CD5429339E4B9> (dostęp: 26.06.2017).
- Caponio T., Zincone G. 2011. The National Policy Frame for the Integration of Newcomers in Italy, PROSINT Country Report WP2, http://research.icmpd.org/fileadmin/Research-Website/Project_material/PROSINT/Reports/IT_WP2_Final.pdf (dostęp: 22.02.2018).
- Carpenter R.C. 2007. Studying issue (non)-adoption in transnational advocacy networks, "International Organization", nr 61(3), s. 643-667, <https://doi.org/10.1017/S002081830707021X>
- Carrera S. 2006. A Comparison of Integration Programmes in the EU: Trends and Weaknesses, Challenge Papers, nr 1, <https://www.ceps.eu/download/publication/?id=5285&pdf=1310.pdf> (dostęp: 17.07.2017).
- Casero Ripollés A. 2007. Inmigración e ilegalidad: la representación mediática del "otro" como problema, "Cultura, lenguaje y representación: revista de estudios culturales de la Universitat Jaume I", nr 4, s. 33-47.
- Cebolla H., Amparo G.F., red., 2013. La integración inesperada, Alianza, Madrid.
- Cenckiewicz S. 2002. Geneza Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną "Polonia", "Pamięć i Sprawiedliwość", nr 1, s. 161-168.
- CSO 2008. Census 2006: Non-Irish Nationals Living in Ireland, Central Statistics Office, Dublin.
- CSO 2012. Census 2011, Profile 6: Migration and Diversity, Central Statistics Office, Dublin.
- CSO 2018a. Ten Nationalities Account for 70% of Non-Irish Nationals, Press Statement, 18.09.2018, <https://www.cso.ie/en/csolatestnews/pressreleases/2018pressreleases/pressstatementcensus2016n-on-irishnationalitieslivinginireland2016/> (dostęp: 9.09.2019).
- CSO 2018b. Census 2016: Non-Irish Nationalities Living in Ireland, <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-cpnin/cpnin/polish/> (dostęp: 20.09.2018).
- Centro de Estudios Sociológicos, <http://www.cis.es> (dostęp: 3.06.2016).

Chałupczak H., Firlit-Fesnak G., Lesińska M., Solga B. 2014. Polityka migracyjna Polski wobec najnowszej emigracji Polaków po 2004 roku, [w:] Dekada członkostwa Polski w UE. Społeczne skutki emigracji Polaków po 2004 roku, red. M. Lesińska, M. Okólski, K. Slany, B. Solga, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323516194.pp.307-330>

Charycka B., Gumkowska M. 2019. Kondycja organizacji pozarządowych 2018, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa.

Chaudhary A.R. 2018. Organizing transnationalism and belonging among Pakistani immigrants in London and New York, "Migration Studies", nr 6(3), s. 420-447, <https://doi.org/10.1093/migration/mnx057>

Chodubski A., Olszewski E. 1997. Stan badań nad zbiorowościami polonijnymi w Skandynawii, [w:] Polacy w Skandynawii, red. E. Olszewski, Wydawnictwo PANTA, Lublin.

Christopoulou N., Leontsini M. 2017. Weaving solidarity: Migrant women's organisations in Athens, "Journal of Intercultural Studies", nr 38(5), s. 514-529, <https://doi.org/10.1080/07256868.2017.1363165>

Chung A.Y. 2005. 'Politics Without the Politics': The evolving political cultures of ethnic non-profits in Koreatown, Los Angeles, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 31(5), s. 911-929, <https://doi.org/10.1080/13691830500177701>

Cichocki M.A., Osica O. 2015. Nowa polsko-niemiecka agenda. Jak przekuć różnice w podstawę wspólnych interesów?, "Dialog. Magazyn Polsko-Niemiecki", nr 111, s. 53-57.

Cichocki P., Lewandowska A., Nowosielski M. 2013. Dynamika niemieckiej opinii publicznej. Wizerunek Polski i Polaków w Niemczech, "IZ Policy Papers", nr 8.

Cohen L. 1990. Making a New Deal: Industrial Workers in Chicago, 1919-1939, Cambridge University Press, Cambridge.

Cordero-Guzmán H.R. 2005. Community-based organisations and migration in New York City, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 31(5), s. 889-909, <https://doi.org/10.1080/13691830500177743>

Couton P., Gaudet S. 2008. Rethinking social participation: The case of immigrants in Canada, "Journal of International Migration and Integration" / "Revue de l'integration et de La Migration Internationale", nr 9(1), s. 21-44, <https://doi.org/10.1007/s12134-008-0046-z>

Crook A., b.d.w. European Civil Society or Civil Society in Europe?, s. 3, www.civicus.org/new/media/Europeancivilsociety.pdf (dostęp: 22.09.2005).

Cwirko-Godycka J.J. 1997. Organizacje polskie w Szwecji i ich działalność, Wiktoriana Förlag, Jonstorp.

Czachur W. 2010. Status i możliwości społeczności polskojęzycznej w Niemczech, "Sprawy Międzynarodowe", nr 1, s. 85-92.

Davies N. 2006. Boże Igrzysko, Wydawnictwo Znak, Kraków.

Debaene E. 2008. Emigration versus mobility: The case of the Polish Community in France and Ireland, [w:] Linguistic and Cultural Acquisition in a Migrant Community, red. D. Singleton, V. Regan, E. Debaene, Trinity College, Dublin.

Délano A. 2014. The diffusion of diaspora engagement policies: A Latin American agenda, "Political Geography", nr 41, s. 90-100, <https://doi.org/10.1016/j.polgeo.2013.11.007>

Desiderio M.V., Weimar A. 2014. Supporting Immigrant Integration in Europe? Developing the Governance for Diaspora Engagement, MPI, Brussels.

Destatis 2014. Bevölkerung und Erwerbstätigkeit - Bevölkerung mit Migrationshintergrund - Ergebnisse des Mikrozensus 2013, Statistisches Bundesamt (Destatis), Wiesbaden.

Destatis 2017. Bevölkerung und Erwerbstätigkeit - Bevölkerung mit Migrationshintergrund - Ergebnisse des Mikrozensus 2016, Statistisches Bundesamt (Destatis), Wiesbaden.

Destatis 2019. Bevölkerung und Erwerbstätigkeit. Bevölkerung mit Migrationshintergrund - Ergebnisse des Mikrozensus 2018, Statistisches Bundesamt (Destatis), Wiesbaden.

Diehl C., Blohm M. 2001. Apathy, adaptation or ethnic mobilisation? On the attitudes of a politically excluded group, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 27(3), s. 401-420, <https://doi.org/10.1080/136918301200266149>

Dijkzeul D., Fauser M., red., 2020. Diaspora Organizations in International Affairs, Routledge, London. <https://doi.org/10.4324/9780429491849>

Dijkzeul D., Fauser M. 2020. Introduction: Studying diaspora organizations in international affairs, [w:] Diaspora Organizations in International Affairs, red. D. Dijkzeul, M. Fauser, Routledge, London, s. 1-24. <https://doi.org/10.4324/9780429491849-1>

Doyle N., Hughes G., Wadensjö E. 2006. Freedom of Movement for Workers from Central and Eastern Europe: Experiences in Ireland and Sweden, Economic and Social Research Institute, Dublin.

Dunin-Wąsowicz R. 2013. Polacy w brytyjskim społeczeństwie obywatelskim - analiza formalnych stowarzyszeń i organizacji, [w:] Nic o nas bez nas. Partycypacja obywatelska Polaków w Wielkiej Brytanii, red. J. Kucharczyk, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, s. 79-104.

Düvell F. 2005. Active Civic Participation of Immigrants in the United Kingdom, Country Report prepared for the European research project POLITIS, Oldenburg, <http://www.politiseurope.uni-oldenburg.de/download/UK.pdf> (dostęp: 13.07.2018).

Dzwonkowski R. 1979. Geneza i rola przywódczej grupy społecznej w historii polskiej emigracji zarobkowej we Francji, "Przegląd Polonijny", nr 13(3), s. 69-82.

Eder W. 2001. Polska diaspora w Belgii i Holandii, [w:] Polska diaspora, red. A. Walaszek, Wydawnictwo Literackie, Kraków, s. 201-202.

Einaudi L. 2007. Le politiche dell'immigrazione in Italia dall'Unità a oggi, Editori Laterza, Roma.

Ekiert G., Kubik J., Wenzel M. 2017. Country Report: Poland, [w:] Civil Society in Central and Eastern Europe: Challenges and Opportunities, red. P. Vanden, N. Traxler, R. Millner, M. Meyer, ERSTE Foundation, Vienna, s. 76-91.

Elwert G. 1982. Probleme der Ausländerintegration. Gesellschaftliche Interaktion durch Binnenintegration, "Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie", nr 34, s. 717-731.

Eriksen Th.H. 2013. Immigration and National Identity in Norway, Migration Policy Institute, Washington.

European Commission 2015. Public opinion in the European Union: Table of results: Standard Eurobarometer 83, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb83/eb83_anx_en.pdf (dostęp: 9.08.2016).

ESS 2016a. European Social Survey Round 1-7. Data file edition 1.0. NSD - Norwegian Centre for Research Data, Norway.

ESS 2016b. European Social Survey Round 8. Data 2016. Data file edition 2.1. NSD - Norwegian Centre for Research Data, Norway - Data Archive and distributor of ESS data for ESS ERIC,

Fałkowski M., Grabowska-Cordova B., Poprzącki D., Warchała M. 2000. Obraz Polski w prasie krajów członkowskich Unii Europejskiej, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa.

Feldman A., Ndakengerwa D.L., Nolan A., Frese C. 2005. Diversity, Civil Society and Social

Change in Ireland: A North-South Comparison of the Role of Immigrant/"New" Minority Ethnic-Led Community and Voluntary Sector Organisations, Geary Institute, UCD, Dublin.

Fennema M., Tillie J. 1999. Political participation and political trust in Amsterdam: Civic communities and ethnic networks, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 25(4), s. 703-726, <https://doi.org/10.1080/1369183X.1999.9976711>

Fennema M., Tillie J. 2001. Civic community, political participation and political trust of ethnic groups, [w:] Multikulturelle Demokratien im Vergleich: Institutionen als Regulativ kultureller Vielfalt?, red. H. Behr, S. Schmidt, VS Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, s. 198-217. https://doi.org/10.1007/978-3-322-85129-1_9

Fiń A., Legut A., Nowak W., Nowosielski M., Schöll-Mazurek K. 2013. Polityka polonijna w ocenie jej wykonawców i adresatów, "IZ Policy Paper", nr 11.

Fiń A., Nowak W., Nowosielski M. 2019a. Attitudes of Polish immigrants in the United States towards diaspora organizations: A comparative view, "The Polish Review", nr 64(3), s. 69-93. <https://doi.org/10.5406/polishreview.64.3.0069>

Fiń A., Nowak W., Nowosielski M. 2019b. Social involvement of Polish immigrants in the U.S.: A research note, "Polish American Studies", nr 76(2), s. 25-46, <https://doi.org/10.5406/poliamerstud.76.2.0025>

Florkowska-Frančić H. 2006. Imigranci we Francji z perspektywy historycznej, "Przegląd Polonijny", nr 121(3), s. 35-59.

Fomina J., Frelak J. 2011. Wizerunek Polski i Polaków w Wielkiej Brytanii, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa.

Friberg J.H. 2013. The Polish worker in Norway: Emerging patterns of migration, employment and incorporation after EU's eastern enlargement. PhD Dissertation, Fafo-report 2013:06, https://www.fafo.no/media/com_netsukii/20296.pdf (dostęp: 17.08.2019).

Frisk A. 1999. Życie polityczne emigracji, Biblioteka "Więzi", Warszawa.

Funnemark B.C. 2011. Solidarność Norwesko-Polska (Solidaritet Norge-Polen), [w:] Polska emigracja polityczna stanu wojennego 1981 do Norwegii, red. M. Jurgo-Puszcz, Archiwum Państwowe Dokumentacji Osobowej i Płacowej, Milanówek, s. 53-62.

- Galos A. 1981. Stan liczebny emigracji polskich w XIX wieku, [w:] Liczba i rozmieszczenie Polaków w świecie, cz. 1, red. W. Wrześniński, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, s. 31-35.
- Gamlen A. 2006. Diaspora Engagement Policies: What are they, and what kinds of States use them?, "COMPAS Working Papers" nr 321/2006.
- Gamlen A. 2008. Why Engage Diasporas?, "COMPAS Working Papers", nr 63.
- Gamlen A. 2014. Diaspora institutions and diaspora governance, "International Migration Review", nr 48(1), s. 180-217, <https://doi.org/10.1111/imre.12136>
- Gamlen A., Cummings M.E., Vaaler P.M. 2013. Explaining the rise of diaspora institutions, "IMI Working Papers Series", nr 78.
- Gans H. 1977. Etniczność, akulturacja, asymilacja, "Przegląd Polonijny", z. 2, s. 25-34.
- Garapich M. 2008a. Migracje, społeczeństwo obywatelskie i władza. Uwarunkowania stowarzyszeniowości etnicznej i rozwój społeczeństwa obywatelskiego wśród polskich emigrantów w Wielkiej Brytanii, praca doktorska, Instytut Socjologii Uniwersytet Jagielloński.
- Garapich M. 2008b. Odyssean refugees, migrants and power: Construction of the "Other" within the Polish Community in the United Kingdom, [w:] Citizenship, Political Engagement and Belonging: Immigrants in Europe and the United States, red. D. Reed-Danahay, C. Brettell, Rutgers University Press, New Brunswick, New Jersey, London, s. 124-144. <https://doi.org/10.36019/9780813545110-010>
- Garapich M. 2009. Migracje, społeczeństwo obywatelskie i władza. Uwarunkowania stowarzyszeniowości etnicznej i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego wśród polskich emigrantów w Wielkiej Brytanii, [w:] Współczesne migracje: dylematy Europy i Polski. Publikacja z okazji 15-lecia Ośrodka Badań nad Migracjami UW, red. M. Duszczyk, M. Lesińska, OBM UW, Warszawa, s. 39-69.
- Garapich M. 2014. Wpływ poakcesyjnych migracji na polską diasporę - zarys problematyki, [w:] Dekada członkostwa Polski w UE. Społeczne skutki emigracji Polaków po 2004 roku, red. M. Lesińska, M. Okólski, K. Slany, B. Solga, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323516194.pp.283-306>
- Garapich M., Fiałkowska K., Mirga-Wójtowicz E. 2018. Some but different - another migration from Poland under scrutiny of CMR scholars, "CMR Spotlight", nr 4(4), s. 2-7.
- German Marshall Fund of the United States 2014. Transatlantic Trends: Mobility, Migration and integration, Key Findings from 2014 and Selected Highlights from Transatlantic Trends and Transatlantic Trends: Immigration 2008-13, <https://www.gmfus.org/publications/transatlantic-trends-mobility-migration-and-integration> (dostęp: 1.12.2020).
- Gliński P. 2002. Podstawowe słabości - niektóre sukcesy trzeciego sektora, [w:] Samoorganizacja społeczeństwa polskiego: trzeci sektor, red. P. Gliński, B. Lewenstein, A. Siciński, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa, s. 246-260.
- Gliński P. 2005. Organizacje pozarządowe, [w:] Encyklopedia socjologii. Suplement, red. Z. Bokszański, H. Kubiak, Oficyna Naukowa, Warszawa, s. 170-175.
- Gliński P. 2006. Style działań organizacji pozarządowych w Polsce. Grupy interesu czy pożytku publicznego?, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa.

Gogolewski E. 1990. Życie emigrantów polskich we Francji w latach 1919-1939, "Przegląd Polonijny", nr 1(55).

Goldenberg S., Haines V.A. 1992. Social networks and institutional completeness: From territory to ties, "The Canadian Journal of Sociology", nr 17(3), s. 301-312, <https://doi.org/10.2307/3341325>

Golemo K. 2010. Obraz Polski i Polaków we Włoszech. Poglądy, oceny, opinie, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

Golemo K. 2011. Z problemów polskiej imigracji we Włoszech po drugiej wojnie światowej, "Przegląd Polsko-Polonijny", nr 3(1), s. 97-114.

Golemo K. 2013. Extracomunitari i clandestini. Elementy obrazu imigrantów we włoskich mediach i społeczeństwie, [w:] Włochy wielokulturowe. Regionalizmy. Mniejszości. Migracje, red. K. Golemo, Księgarnia Akademicka, Kraków.

González Yanci M.P., Aguilera Arilla M.J. 1996. Los polacos en los nuevos flujos inmigratorios en España: Una aceptación social diferente, "Espacio. Tiempo y Forma", Serie VI, Geografía, nr 9, s. 73-91 <https://doi.org/10.5944/etfvi.9.1996.2537>

Góralski W.M. 2000. Stosunki polityczne Polska-Niemcy, [w:] Polacy i Niemcy na drodze do partnerskiego sąsiedztwa, red. D. Bingen, K. Malinowski, Instytut Zachodni, Poznań, s. 269-290.

Górecki D. 2011. Opieka Senatu RP nad Polonią i Polakami za granicą, "Przegląd Polsko-Polonijny", nr 1, s. 71-83.

Grabowska I. 2003. Irish Labour Migration of Polish Nationals: Economic, Social and Political Aspects in the Light of the EU Enlargement, Instytut Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.

Griffiths D., Sigona N., Zetter R. 2006. Integrative paradigms, marginal reality: Refugee community organisations and dispersal in Britain, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 32(5), s. 881-898, <https://doi.org/10.1080/13691830600704529>

Groeger F. 2001. Armut, Alltag und ethnisch-soziale Konflikte. Nachbarschaftskonflikte im "Problemvierte" und ihre zivilgesellschaftliche Bearbeitung, [w:] Migration und Integration in Berlin. Wissenschaftliche Analysen und politische Perspektive, red. F. Gesemann, VS Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, s. 349-362. https://doi.org/10.1007/978-3-322-94931-8_18

Gruner S. 2010. 'The Others Don't Want ...'. Small-scale segregation: Hegemonic public discourses and racial boundaries in German neighbourhoods, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 36(2), s. 275-292, <https://doi.org/10.1080/13691830903387402>

Grupa Kopernika 2013. Raport nr III Grupy Kopernika: Społeczność Polskojęzyczna w Niemczech, wrzesień 2001, [w:] Grupa Kopernika. Komunikaty i raporty z posiedzeń (2000-2012), red. D. Bingen, K. Wóycicki, Atut, Wrocław.

Gruszyński J. 1981. Społeczność polska we Francji w latach 1918-1978. Problemy integracyjne trzech pokoleń, PWN, Warszawa.

Grzymała-Kazłowska A. 2013. Ku socjologii mobilnego społeczeństwa? Rozwój nowych koncepcji migracji i integracji a socjologia, "Studia Socjologiczne", nr 210(3), s. 31-52.

Gualda Caballero E., Ruiz García M. 2004. Migración femenina de Europa del Este y mercado de trabajo agrícola en la provincia de Huelva, España, "Migraciones internacionales", nr 2(4), s. 37-65.

- GUS 2014. Baza organizacji oraz instytucji polskich i polonijnych za granicą, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/polonia-i-polacy-w-swiecie/baza-organizacji-i-instytucji-polskich-i-polonijnych-za-granica,2,1.html> (dostęp: 9.01.2020).
- GUS 2016. Baza organizacji i instytucji polskich i polonijnych za granicą, Warszawa, https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5735/2/1/3/polonia_inorg_1.5_2016_pol.xlsx (dostęp: 23.03.2020).
- GUS 2017a. Informacja o rozmiarach i kierunkach czasowej emigracji z Polski w latach 2004-2016, notatka informacyjna, Warszawa, 16.10.2017.
- GUS 2017b. Rocznik demograficzny 2017, Warszawa.
- GUS 2019. Informacja o rozmiarach i kierunkach czasowej emigracji z Polski w latach 2004-2018, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosci/informacja-o-rozmiarach-i-kierunkach-czasowej-emigracji-z-polski-w-latach-2004-2018,2,12.html> (dostęp: 30.05.2020).
- Habielski R. 1995. Kryzysy prezydenckie 1947 i 1954 roku. Ich antecedencje i następstwa, [w:] Warszawa nad Tamizą, red. A. Frieszke, Więź, Warszawa, s. 19-42.
- Halm D., Pielage P., Pries L., Sezgin Z., Tuncer-Zengingül T. 2012. Polish and Turkish organizations in Germany, [w:] Cross Border Migrant Organizations in Comparative Perspective, red. L. Pries, Z. Sezgin, Palgrave Macmillan, Basingstoke, s. 37-98. https://doi.org/10.1057/9781137035110_2
- Hawkins A., Moses O. 2016. Polish Population of the United Kingdom, Briefing Paper Number CBP7660, 15.07.2016, <http://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-7660/CBP-7660.pdf> (dostęp: 30.06.2019).
- Haynes A., Devereux E., Breen M.J. 2009. In the Know? Media, Migration and Public Beliefs, Dublin City University, Dublin.
- Heckmann F. 2003. From ethnic nation to universalistic immigrant integration: Germany, [w:] The Integration of Immigrants in European Societies: National Differences and Trends of Convergence, red. F. Heckmann, D. Schnapper, Lucius & Lucius, Stuttgart, s. 45-78. <https://doi.org/10.1515/9783110507324-004>
- Heckmann F. 2016. Understanding the Creation of Public Consensus: Migration and Integration in Germany, 2005 to 2015, Migration Policy Institute, Washington.
- Hein J. 1997. Ethnic organizations and the welfare state: The impact of social welfare programs on the formation of Indochinese refugee associations, "Sociological Forum", nr 12(2), s. 279-295, <https://doi.org/10.1023/A:1024602000432>
- Heisler B.S. 1986. Immigrant settlement and the structure of emergent immigrant communities in Western Europe, "The Annals of the American Academy of Political and Social Science", nr 485, s. 76-86. <https://doi.org/10.1177/0002716286485001007>
- Heisler M.O. 1992. Migration, international relations and the New Europe: Theoretical perspectives from institutional political sociology, "International Migration Review", nr 26(2), s. 596-622, <https://doi.org/10.1177/019791839202600221>

- Heleniak T. 2013. Diasporas and Development in Post-Communist Eurasia: Migration Information Source, June 28, <http://www.migrationpolicy.org/article/diasporas-and-development-post-communist-eurasia> (dostęp: 2.02.2021).
- Henczel-Wróblewska L. 2006. Dzieje Polaków we Włoszech, Wydawnictwo UAM, Kalisz-Poznań.
- Herbst J. 2008. Współpraca organizacji pozarządowych i administracji publicznej w Polsce 2008 - bilans czterech lat, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa.
- Herbst J., Przewłocka J. 2011. Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych. Raport z badania 2010, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa.
- Hollifield J.F. 2012. Migration and international relations, [w:] Oxford Handbook of the Politics of International Migration, red. W.M.R. Rosenblum, D.J. Tichenor, Oxford University Press,
- Hooghe M. 2005. Ethnic organisations and social movement theory: The Political opportunity structure for ethnic mobilisation in Flanders, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 31(5), s. 975-990, <https://doi.org/10.1080/13691830500177925>
- Hugo G. 2003. Migration and Development: A Perspective from Asia, IOM, Geneva.
- Hung C.K.R. 2007. Immigrant nonprofit organizations in U.S. metropolitan areas, "Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly", nr 36(4), s. 707-729, <https://doi.org/10.1177/0899764006298962>
- IDOS (2005, 2006, 2010, 2014, 2015), Dossier Statistico Immigrazione, IDOS, Roma.
- IMDi 2016. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, www.imdi.no (dostęp: 1.02.2016).
- Inglehart R., Welzel Ch. 2005. Modernization, Cultural Change, and Democracy: The Human Development Sequence, Cambridge University Press, Cambridge, UK; New York.
- INSEE 2015. Recensement de la population 2012, http://www.insee.fr/fr/themes/donnees-locales.asp?ref_id=etr2012&nivgeo=METRODOM&search=1 (dostęp: 9.08.2016).
- ISP, b.d.w., Wizerunek Polski i Polaków w Holandii. Główne wnioski z badania, <http://www.isp.org.pl/uploads/filemanager/Gwnewnioskizbadania-WizerunekPolskiiPolakwwHolandiiPL1.pdf> (dostęp: 29.01.2018).
- Irish Department of Social and Family Affairs 2008. Allocation of Personal Public Service Numbers for all Countries from 2000 to 2008, Dublin.
- Iwaniuk J., Pons F. 2014. France-Pologne: entre amitié et désamour, "ParisBerlin Web", 19.09.2014, http://www.parisberlinmag.com/politique/france-pologne-entre-amitie-et-desamour_a-135-3325.html (dostęp: 9.08.2016).
- Izdebski H. 2003. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Komentarz, https://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/download/files/pozytek/komentarz_do_ustawy_o_dzialanosci_pozytku.pdf (dostęp: 22.01.2019).
- Jacobs D., Tillie J. 2004. Introduction: Social capital and political integration of migrants, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 30(3), s. 419-427, <https://doi.org/10.1080/13691830410001682016>
- Janik B. 1931. O emigracji polskiej w Holandii, "Polacy Zagranicą", nr 1(2), s. 42-48.
- Janowska H. 1996. Polscy imigranci w Lotaryngii, 1919-1939, "Przegląd Polonijny", nr 3(81), s. 73-82.

- Janusz G. 1990. Polonia w Republice Federalnej Niemiec, Wydawnictwo UMCS, Lublin.
- Janusz G. 2001. Polonia w Niemczech, [w:] Polonia w Niemczech. Historia i współczesność, 1, oprac. M. Masłowska, Elipsa, Warszawa, s. 21-45.
- Jaskułowski K., Pawlak M. 2016. Główne teorie migracji międzynarodowych: Przegląd, krytyka, perspektywy, "Sprawy Narodowościowe", nr 48, s. 128-146. <https://doi.org/10.11649/sn.2016.008>
- Jastrun T. 2016. Motståndet växer i ett mörknande Polen, "Dagens Nyheter", 4.01.2016, <http://www.dn.se/kultur-noje/motstandet-vaxer-i-ett-morknande-polen/> (dostęp: 11.03.2017).
- Jeffries V., red., 2009. Handbook of Public Sociology, Rowman & Littlefield Publishers, Lanham.
- Kaczmarczyk M. 2014. Weberowska zasada wolności od sądów wartościujących. Interpretacja, "Stan Rzeczy", nr 1(6), s. 24-86. <https://doi.org/10.51196/srz.6.3>
- Kaczyński G. 2014. Geneza i obraz polskiej emigracji we Włoszech, [w:] Polacy we Włoszech. Historia, współczesność, zmiany, red. K. Golemo, B. Kaczorowski, M. Stefanowicz, Uniwersytet Jagielloński, Kraków, s. 41-70.
- Kałuski M. 2007. Śladami Polaków po świecie. Polacy w Irlandii, <http://przeglad.australink.pl/literatura/sladamikaluski11.pdf> (dostęp: 6.02.2016).
- Keck M., Sikkink K. 1998. Activists beyond Borders: Transnational Advocacy Networks in International Politics, Cornell University Press, Ithaca.
- Kerski B. 2004. Szanse wielokulturowości, [w:] Polacy i Niemcy. Sąsiedztwo z dystansu, red. A. Wolff-Powęska, D. Bingen, Instytut Zachodni, Poznań, s. 320-332.
- Kępińska E. 2008. Migracje sezonowe z Polski do Niemiec, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- Klusmeyer D. 2001. A "guiding culture" for immigrants? Integration and diversity in Germany, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 27(3), s. 519-532, <https://doi.org/10.1080/136918301200266211>
- Kłoczyński A. 2012. My w Szwecji nie porastamy mchem... Emigranci z Polski w Szwecji w latach 1945-1980, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk.
- Koopmans R. 2004. Migrant mobilisation and political opportunities: Variation among German cities and a comparison with the United Kingdom and the Netherlands, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 30(3), s. 449-470, <https://doi.org/10.1080/13691830410001682034>
- Korzewski M. 2005. O tolerancji w społeczeństwie i prawie holenderskim, Zakład Wydawniczy "Nomos", Kraków.
- Koser K. 2003. Long-distance nationalism and the responsible state: The case of Eritrea, [w:] International Migration and Sending Countries: Perceptions, Policies and Transnational Relations, red. E. Østergaard-Nielsen, Palgrave Macmillan, Basingstoke, s. 171-184. https://doi.org/10.1057/9780230512429_8
- Kostrzewa M. 2005. Procesy integracyjne i konsolidacyjne Polonii w Niemczech w latach 1990-2000, Wydawnictwo Prawo i Praktyka Gospodarcza, Warszawa.

Kowal P. 1999. Niektóre aspekty formułowania programu kulturalnego dla Polaków na Wschodzie, <http://www.omp.org.pl/stareomp/index31d4.php?module=subjects&func=viewpage&-pageid=292> (dostęp: 1.09.2019).

Kowalska-Angelelli K. 2007. Polscy imigranci we Włoszech. Trendy migracyjne, rynek pracy i system zabezpieczenia społecznego przed i po 1 maja 2004 r., CMR Working Papers, Nr 17/(75), http://www.migracje.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2016/12/017_75.pdf (dostęp: 28.07.2019).

Kowalski G.M. 2010. Wybrane aspekty polskiej emigracji do Norwegii od XIX wieku do 1980 roku, [w:] Polacy w Norwegii (XIX-XXI w.). Materiały źródłowe do badań, red. Z. Wyzlińska, Archiwum Państwowe w Krakowie, Kraków, s. 23-40.

Kozłowski J. 1987. Rozwój organizacji społeczno-narodowych wychodźstwa Polskiego w Niemczech w latach 1870-1914, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław.

Kozłowski J. 2001. Polska diaspora w Niemczech, [w:] Polska diaspora, red. A. Walaszek, Wydawnictwo Literackie, Kraków.

Kraszewski P. 1975. Polsko-francuska konwencja emigracyjna z 3 września 1919 roku, "Przegląd Polonijny", nr 2, s. 103-110.

Krings T. 2010. The impact of the economic crisis on migrants and migration policy: Ireland, [w:] Migration and the Economic Crisis: Implications for Policy in the European Union, International Organization for Migration, Geneva.

Krings T., Moriarty E., Wickham J., Bobek A., Salamonska J. 2013. New Mobilities in Europe: Polish Migration to Ireland Post-2004, Manchester University Press, Manchester. <https://doi.org/10.7228/manchester/9780719088094.001.0001>

Kropiwiec K., King-O'Riain R. 2006. Polish Migrant Workers in Ireland, National Consultative on Racism and Interculturalism, Dublin.

Kubera J. 2013. Algierczycy we Francji. Jaka integracja?, "Przegląd Zachodni", nr 346(1), s. 316-328.

Later-Chodyłowa E. 1992. Polonia w krajach skandynawskich - Norwegia, [w:] Polonia w Europie, red. B. Szydłowska-Cegłowa, Ośrodek Informacji Naukowej PAN, Poznań, s. 601-613.

Later-Chodyłowa E. 2001. Polska diaspora w Skandynawii, [w:] Polska diaspora, red. A. Walaszek, Wydawnictwo Literackie, Kraków, s. 246-249.

Layton-Henry Z. 1990. Immigrant associations, [w:] The Political Rights of Migrant Workers in Western Europe, red. Z. Layton-Henry, SAGE, London, s. 94-112.

Leggewie C. 1990. Multikulti. Spielregeln für die Vielvölkerrepublik, Rotbuch Verlag, Berlin. Bibliografia 313

Legut A. 2013. Polityka angażowania diaspor w pracach Senatu RP w latach 2005-2010 (ze szczególnym

uwzględnieniem obszaru UE-15), [w:] Państwo polskie wobec Polaków w diasporze, red. I. Głuszyńska, K. Lankosz, Wyższa Szkoła Administracji, Bielsko-Biała, s. 251-268.

Lenczarowicz J. 1994. Prasa i społeczność polska w Australii. 1928-1980, Księgarnia Akademicka, Kraków.

Lesińska M. 2013. Inkluzja polityczna imigrantów we współczesnej Europie, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.

Lesińska M. 2018. Polska diaspora, Polonia, emigracja. Spory pojęciowe wokół skupisk polskich za granicą, "The Polish Migration Review/Polski Przegląd Migracyjny", nr 3(1), s. 9-23.

Lesińska M. 2019. Niełatwe związki - relacje polityczne między państwem pochodzenia a diasporą. Polska i polska diaspora w okresie przełomu 1989 roku i później, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323536864>

Leska-Ślęzak J. 2003. Polacy w Holandii. Przeszłość i terażniejszość, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń.

Leska-Ślęzak J. 2013. Imigranci w Holandii a kwestia adaptacyjna, [w:] Umiędzynarodowienie polskiej polityki społecznej - aspekty globalne i europejskie, red. K. Głąbicka, M. Kubiak, Wydawnictwo PTPS, Gdańsk, s. 286-302.

Leś E. 2006. Zasada subsydiarności a pomoc społeczna w Polsce, <http://www.dps.pl/domy/index.php?rob=radar&dzial=16&art=487> (dostęp: 12.02.2020).

Levitt P. 2001. The Transnational Villagers, University of California Press, Berkeley. <https://doi.org/10.1525/9780520926707>

Levitt P. 2003. Keeping feet in both worlds: Transnational practices and immigrant incorporation in the United States, [w:] Toward Assimilation and Citizenship: Immigrants in Liberal Nation-States, red. Ch. Joppke, E. Morawska, Palgrave Macmillan, London, s. 177-194. https://doi.org/10.1057/9780230554795_7

Levitt P., Lamba-Nieves D. 2011. Social remittances revisited, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 37(1), s. 1-22. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2011.521361>

Li Y., Pickles A., Savage M. 2005. Social capital and social trust in Britain, "European Sociological Review", nr 21(2), s. 109-123, <https://doi.org/10.1093/esr/jci007>

Lillevik R. 2020. Better together? Multicultural dilemmas and practices in funding of Muslim civil society organisations, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 46(9), s. 1941-1958, <https://doi.org/10.1080/1369183X.2019.1663161>

Lis M. 1996. Polska mniejszość narodowa w Niemczech po odzyskaniu niepodległości przez Polskę, [w:] Polacy w Niemczech, red. M. Lis, Instytut Śląski, Opole 1996.

Londen M. van, Phalet P.K., Hagendoorn L. 2007. Civic engagement and voter participation among Turkish and Moroccan minorities in Rotterdam, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 33(8), s. 1201-1226, <https://doi.org/10.1080/13691830701613991>

Lopez-Sala A. (2013). Managing uncertainty: Immigration policies in Spain during Economic Recession (2008-2011), "Migraciones Internacionales", nr 7(1), s. 39-69.

Łaboda J. 1985. Rozmieszczenie ludności polskiej w świecie w latach 1950-1980 (w świetle niektórych zmian demograficznych i emigracji zewnętrznych), [w:] Liczba i rozmieszczenie Polaków w świecie, cz. 2, red. W. Wrzesiński, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, s. 25-57.

Łada A. 2009. Polska i Polacy oraz polityka europejska w oczach Niemców. Porównanie z opiniami Polaków, [w:] Polska - Niemcy. Wzajemny wizerunek i wizja Europy, red. L. Kolarska-Bobińska, A. Łada, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, s. 166-192.

Łanczkowski R. 2011. Regulacje prawne i dokumenty związane z przyznawaniem oraz rozliczaniem środków z budżetu Kancelarii Senatu RP na pomoc dla Polonii i Polaków mieszkających za granicą, "Przegląd Polsko-Polonijny", nr 2, s. 258-268.

Łaskiewicz H. 2004. Stosunki polsko-francuskie w rozszerzonej Unii Europejskiej, Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, Lublin.

Łuczak C. 1984. Przemieszczenia ludności z Polski podczas drugiej wojny światowej, [w:] Emigracja z ziem polskich w czasach nowożytnych i najnowszych (XVIII-XX wiek), red. A. Pilch, PWN, Warszawa, s. 451-483.

Mac Gréil M. 2011. Pluralism and Diversity in Ireland: Prejudice and Related Issues in Early 21st Century Ireland, Columba Press, Dublin.

Mahler S.J. 2000. Constructing international relations: The role of transnational migrants and other non-state actors, "Identities", nr 7(2), s. 197-232, <https://doi.org/10.1080/1070289X.2000.9962665>

Maison de la Polonia de France - Kongres Polonii Francuskiej 2016. Kim jesteście?, <http://maisondelapolonia.com/pl/gui-sommes-nous-2/> (dostęp: 9.08.2016).

Makowski G. 2007. Jaki mamy pożytek z ustawy o działalności pożytku publicznego? Wnioski z najnowszych badań, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa.

Maffesoli M. 2008. Czas plemion: schyłek indywidualizmu w społeczeństwach ponowoczesnych, tłum. M. Bucholc, B. Fatyga, WN PWN, Warszawa.

Małek A. 2014. Czy polska szkoła jest (nie)potrzebna?: decyzje, dylematy i wybory polskich imigrantów we Włoszech, [w:] Polacy we Włoszech: historia, współczesność, zmiany, red. K. Golemo, B. Kaczorowski, M. Stefanovič, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, s. 149-167.

Małozewski P., b.d.w., Post-traktatowa rzeczywistość Polaków w Niemczech, <http://konwent.de/index.php/konwent/27-post-traktatowa-rzeczywisto-polakow-w-niemczech/> (dostęp: 22.11.2015).

Mantovan C. 2013. Cohesion without participation: Immigration and migrants' associations in Italy, "Patterns of Prejudice", nr 47(3), s. 253-268, <https://doi.org/10.1080/0031322X.2013.797172>

Marquez B. 2001. Choosing issues, choosing sides: Constructing identities in Mexican-American social movement organizations, "Ethnic and Racial Studies", nr 24(1), s. 218-235, <https://doi.org/10.1080/01419870020023427>

Marschall M.J. 2001. Does the shoe fit? Testing models of participation for African-American and Latino involvement in local politics, "Urban Affairs Review", nr 37(2), s. 227-248, <https://doi.org/10.1177/10780870122185271>

Martínez de Lizarronda, A. 2009. La integración de inmigrantes en España: el modelo patchwork, "Migraciones", nr 26, s. 115-146.

Massey D.S., Alarcón R., Durand J., González H. 1990. Return to Aztlan: The Social Process of International Migration from Western Mexico, University of California Press, Berkeley.

Mathias Ch. McC. Jr. 1981. Ethnic groups and foreign policy, "Foreign Affairs", nr 59(5), s. 975-998. <https://doi.org/10.2307/20040899>

- McGinnity F., Grotti R., Russell H., Fahey É. 2018. Attitudes to Diversity in Ireland, Economic and Social Research Institute and Irish Human Rights and Equality Commission, Dublin.
<https://doi.org/10.26504/bkmnext350>
- Méndez M., Cebolla Boado H., Pinyol i Jiménez G. 2014. ¿Han cambiado las percepciones sobre la inmigración en España?, "Crítica", nr 994, s. 14-21.
- Meyer M., Moder C.M., Neumayr M., Traxler N., Vandor P. 2017. Patterns in civil society in Central and Eastern Europe: A synthesis of 16 country reports and an expert survey, [w:] Civil Society in Central and Eastern Europe: Challenges and Opportunities, red. P. Vandor, N. Traxler, R. Millner, M. Meyer, ERSTE Foundation, Vienna, s. 12-42.
- Michalik E. 1997. Emigracja polska w Szwecji po drugiej wojnie światowej, [w:] Polacy w Skandynawii, red. E. Olszewski, Wydawnictwo PANTA, Lublin, s. 200-220.
- Micheletti M. 2004. Why more women? Issues of gender and political consumerism, [w:] Politics, Products, and Markets, red. M. Micheletti, A. Føllesdal, D. Stolle, Transaction Press, New Brunswick.
- Mikkelsen F. 2019. The diffusion and innovation of Muslim organizations in Denmark. "Journal of Muslim Minority Affairs", nr 39(2), s. 157-176, <https://doi.org/10.1080/13602004.2019.1625255>
- Minkoff D. 1995. Organizing for Equality: The Evolution of Women's and Racial-Ethnic Organizations in America, 1955-1985, Rutgers University Press, New Brunswick.
- MIPEX 2015. Key Findings, Migrant Integration Policy Index 2015, <http://www.mipex.eu/key-findings> (dostęp: 23.01.2018).
- Mitchell C. 1989. International migration, international relations and foreign policy, "International Migration Review", nr 23(3), s. 681-708, <https://doi.org/10.1177/019791838902300315>
- Mizerska-Wrotkowska M. 2015. Poland and Sweden in the United Europe, SCHEDAS, Madrid.
- Modood T. 2007. Multiculturalism: A Civic Idea, Polity, Polity Press, Cambridge.
- Monforte P., Dufour P. 2013. Comparing the protests of undocumented migrants beyond contexts: Collective actions as acts of emancipation, "European Political Science Review", nr 5(1), s. 83-104, <https://doi.org/10.1017/S1755773912000045>
- Mora G.C. 2018. Local context, network ties, and organisational autonomy: Latino civic life in Barcelona and Madrid compared. "Journal of Ethnic and Migration Studies", s. 1-18, <https://doi.org/10.1080/1369183X.2018.1500171>
- Morales L., Ramiro L. 2011. Gaining political capital through social capital: Policy-making inclusion and network embeddedness of migrants' associations in Spain, "Mobilization: An International Quarterly", nr 16(2), s. 147-164, <https://doi.org/10.17813/maiq.16.2.a354717803327738>
- Morawska P.E. 2008. The recognition politics of Polish Radio MultiKulti in Berlin, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 34(8), s. 1323-1335, <https://doi.org/10.1080/13691830802364882>
- Moya J.C. 2005. Immigrants and associations: A global and historical perspective, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 31(5), s. 833-864, <https://doi.org/10.1080/13691830500178147>
- MSZ, b.d.w. Stosunki z państwami Europy. Szwecja, Warszawa, http://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/europa/stosunki_z_panstwami_europy/szwecja?printMode=true/ (dostęp: 20.01.2016).

MSZ 2002. Rządowy program współpracy z Polonią i Polakami za granicą zaakceptowany na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 10.12.2002 r., http://www.belgrad.msz.gov.pl/pl/polonia_w_serbii/rzadowy_program_wspolpracy_z_polonia/ (dostęp: 1.11.2013).

MSZ 2007. Rządowy program współpracy z Polonią i Polakami za granicą przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 30.10.2007 r., Warszawa, <http://www.msz.gov.pl/resource/ad28993a-f211-4db2-8263-c655c928410b> (dostęp: 1.11.2013).

MSZ 2009. Raport o sytuacji Polonii i Polaków za granicą, Warszawa.

MSZ 2011. Projekt "Rządowego programu współpracy z Polonią i Polakami za granicą" z 2011 r., <http://www.msz.gov.pl/resource/13ff6551-d8aa-4799-91d3-efe4660b1417> (dostęp: 1.11.2013).

MSZ 2012. Plan współpracy z Polonią i Polakami za granicą w 2013 roku, Warszawa, <http://www.msz.gov.pl/resource/7dc8cbce-9364-4a96-8c38-f56e71796c2d:JCR> (dostęp: 1.11.2013).

MSZ 2013a. Plan współpracy z Polonią i Polakami za granicą w 2014 roku, Warszawa, <http://www.msz.gov.pl/resource/add94038-7544-40bc-8320-bc5363503be1:JCR> (dostęp: 1.11.2013).

MSZ 2013b. Raport o sytuacji Polonii i Polaków za granicą 2012, Warszawa.

MSZ 2014. Atlas polskiej obecności za granicą, Warszawa, http://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/polonia/atlas_polskiej_obecnosci_w_swiecie (dostęp: 5.05.2015).

MSZ 2015. Rządowy program współpracy z Polonią i Polakami za granicą w latach 2015-2020, <https://www.gov.pl/attachment/f428c238-94e8-4581-9c8b-4dbbdc0796dd> (dostęp: 1.11.2020).

Mucha J. 2005. Oblicza etniczności. Studia teoretyczne i empiryczne, Zakład Wydawniczy "Nomos", Kraków.

Muhammad M., Wallerstein N., Sussman A.L., Avila M., Belone L., Duran B. 2015. Reflections on researcher identity and power: The impact of positionality on Community Based Participatory Research (CBPR) processes and outcomes, "Critical Sociology", nr 41(7-8), s. 1045-1063, <https://doi.org/10.1177/0896920513516025>

Musée national de l'histoire de l'immigration 2011. Synthèse historique détaillée: histoire de la Pologne et de l'immigration polonaise en France XIXè-XXè siècle (Accompagnement pédagogique de l'exposition temporaire: Polonia, des Polonais en France depuis 1830), www.histoire-immigration.fr/musee/expositions-temporaires/polonia-des-polonais-en-france-depuis-1830 (dostęp: 9.08.2016).

Myrberg G. 2011. Political integration through associational affiliation? Immigrants and native Swedes in Greater Stockholm, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 37(1), s. 99-115, <https://doi.org/10.1080/1369183X.2011.521366>

Nadel S. 1990. Little Germany: Ethnicity, Religion, and Class in New York City, 1845/80, University of Illinois Press, Urbana.

Naff A. 1985. Becoming American: The Early Arab Immigrant Experience, Southern Illinois University Press, Carbondale.

- Nalewajko M. 2003. Tworzenie się społeczności polskiej w Regionie Autonomicznym Madrytu - doświadczenie imigracji, [w:] Hiszpania - Polska. Spotkania, red. E. González Martínez, M. Nalewajko, Neriton, Warszawa, s. 125-155.
- Nalewajko M. 2012. Nieznani a bliscy. Historyczne i społeczne uwarunkowania recepcji polskiej imigracji przełomu XX i XXI wieku w Hiszpanii, Instytut Historii PAN, Warszawa.
- Napiontkówna A. 2008. Wzajemne postrzeganie się Polaków i Hiszpanów przez pryzmat doświadczeń turystycznych (na podstawie polskich i hiszpańskich przewodników), [w:] El cambio de la imagen mutua de Polonia y España desde la transición, red. J.D. Marina, Instituto Cervantes/PAN, Varsovia, s. 343-360.
- National Records of Scotland 2017. Population by Country of Birth and Nationality: 2016, Published on 24 August 2017, A National Statistics publication for Scotland, Edinburgh, <https://www.nrscotland.gov.uk/files/statistics/population-estimates/pop-cob-16/pop-count-birth.pdf> (dostęp: 3.09.2018).
- Nell L.M. 2004. Conceptualising the emergence of immigrants' transnational communities, "Migration Letters", nr 1(1), s. 50-56. <https://doi.org/10.33182/ml.v1i1.26>
- Ní Chiosáin B. 2011. Immigration en Irlande 1992-2008: vers une politique d'intégration? Université Sorbonne Nouvelle, Paris.
- Nitschke B. 2012. Działalność Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną "Polonia" wobec polskiej emigracji w latach 1955-1970, "Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Polonia", nr XIX(1), s. 159-185.
- Noiriel G. 1988. Le creuset français. Histoire de l'immigration XIX-XXe siècles, Seuil, Paris.
- Norris J. 1975. Functions of ethnic organizations, [w:] Immigration and the Rise of Multiculturalism, red. H. Palmer, Copp Clark Publishing, Vancouver, s. 165-169.
- Nowak M. 2015. Teoria nieracjonalnego działania: socjologiczne studium na temat wolontariatu i społecznego aktywizmu, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań.
- Nowak M., Nowosielski M. 2005. Od "próżni socjologicznej" do "społecznego bezruchu". Uwarunkowania ewolucji społeczeństwa obywatelskiego w Polsce lat 80. i 90. XX wieku, [w:] Państwo, samorząd i społeczeństwo lokalne, red. K. Bondyra, M.S. Szczepański, P. Śliwa, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań, s. 267-292.
- Nowak S. 1979. System wartości społeczeństwa polskiego, "Studia Socjologiczne", nr 4(75), s. 155-173.
- Nowak S. 1985. Metodologia badań społecznych, PWN, Warszawa.
- Nowak W., Nowosielski M. 2016. Zarys uwarunkowań funkcjonowania organizacji imigranckich - propozycja modelu wyjaśniającego, "Studia Migracyjne - Przegląd Polonijny", nr 42(3), s. 31-52.
- Nowak W., Nowosielski M. 2018, Polish diaspora policy - directions of changes and fields of constants, "CMR Spotlight", nr 3(3), s. 2-5.
- Nowak W., Nowosielski M. 2021. Leadership struggles and challenges for diaspora policies: A case study of the Polish institutional system, "Innovation: The European Journal of Social Science Research", nr 1(34), s. 93-110, <https://doi.org/10.1080/13511610.2019.1594716>

- Nowosielski M. 2006. Trzeci sektor w Polsce i w Niemczech, "Zeszyty Instytutu Zachodniego", nr 41.
- Nowosielski M. 2008. Odradzanie się społeczeństwa obywatelskiego. Rozwój polskiego trzeciego sektora w latach 1989-2008, "IZ Policy Papers", nr 2.
- Nowosielski M. 2011. The Trap of Transnationalism-Polish Organizations in Germany, "Polish Sociological Review", nr 175(3), s. 315-331.
- Nowosielski M. 2012. Polish organizations in Germany - their present status and needs, Peter Lang Publishing, Frankfurt am Main.
- Nowosielski M. 2015. Nowy "Rządowy program współpracy z Polonią i Polakami za granicą", "Biuletyn Instytutu Zachodniego", nr 202.
- Nowosielski M. 2016. Polskie organizacje w Niemczech. Stan i uwarunkowania, Poznań. Nowosielski M. 2018. Poles in Germany engagement in immigrant organizations and its determinants, "Studi emigrazione", nr 211(3), s. 449-463.
- Nowosielski M., Nowak W. 2017a. Między Wschodem a Zachodem - geograficzne ukierunkowanie polityki polonijnej i jego przemiany w latach 1989-2017, "Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej", nr 15(1), s. 139-158.
- Nowosielski M., Nowak W. 2017b. "Nowa polityka polonijna" - obszar tworzenia wspólnoty czy przestrzeń gry interesów?, "Problemy Polityki Społecznej. Studia i Dyskusje", nr 37(2), s. 73-89.
- Odmalm P. 2009. Turkish organizations in Europe: How national contexts provide different avenues for participation, "Turkish Studies", nr 10(2), s. 149-163, <https://doi.org/10.1080/14683840902863988>
- Office of the Minister for Integration 2008. Migration Nation statement on integration strategy and diversity management, [http://www.integration.ie/website/omi/omiwebv6.nsf/page/AXBN-7SQDF91044205-en/\\$File/Migration%20Nation.pdf](http://www.integration.ie/website/omi/omiwebv6.nsf/page/AXBN-7SQDF91044205-en/$File/Migration%20Nation.pdf) (dostęp: 6.02.2016).
- Ögelman N. 2003. Documenting and explaining the persistence of homeland politics among Germany's Turks, "International Migration Review", nr 37(1), s. 163-193, <https://doi.org/10.1111/j.1747-7379.2003.tb00133.x>
- Oliveira C.R., Carvalhais I.E. 2017. Immigrants' political claims in Portugal: Confronting the political opportunity structure with perceptions and discourses, "Ethnic and Racial Studies", nr 40(5), s. 787-808, <https://doi.org/10.1080/01419870.2016.1259487>
- Olszewski E. 2011. Polacy w Norwegii 1940-2010, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń.
- Olzak S., West E. 1991. Ethnic conflict and the rise and fall of ethnic newspapers, "American Sociological Review", nr 56(4), s. 458-474, <https://doi.org/10.2307/2096268>
- Omyła-Rudzka M. 2016. Stosunek do innych narodów, CBOS, Komunikat z badań nr 53/2016, http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2016/K_053_16.PDF (dostęp: 3.02.2018).
- ONS 2014. Polish People in the UK - Half a million Polish Residents, Office for National Statistics, http://www.ons.gov.uk/ons/dcp171780_229910.pdf/ (dostęp: 9.12.2018).
- ONS 2015. Births in England and Wales by Parents' Country of Birth, 2014, Office for National Statistics, http://www.ons.gov.uk/ons/dcp171778_415018.pdf/ (dostęp: 9.12.2018).

- ONS 2017. Migration in the UK: August 2017, Office for National Statistics, <https://www.ons.gov.uk/releases/migrationintheukaug2017/> (dostęp: 9.12.2018).
- Østergaard-Nielsen E. 2000. Trans-state loyalties and politics of Turks and Kurds in Western Europe, "SAIS Review", nr 20(1), s. 23-38, <https://doi.org/10.1353/sais.2000.0018>
- Østergaard-Nielsen E. 2001. Transnational political practices and the receiving state: Turks and Kurds in Germany and the Netherlands, "Global Networks", nr 1(3), s. 261-282, <https://doi.org/10.1111/1471-0374.00016>
- Østergaard-Nielsen E. 2003a. Transnational Politics: Turks and Kurds in Germany, Routledge, London. <https://doi.org/10.4324/9780203361627>
- Østergaard-Nielsen E. 2003b. Turkey and the 'Euro Turks': Overseas nationals as an ambiguous asset, [w:] International Migration and Sending Countries: Perceptions, Policies and Transnational Relations, red. E. Østergaard-Nielsen, Palgrave Macmillan, Basingstoke, s. 3-30. https://doi.org/10.1057/9780230512429_4
- Owusu T.Y. 2000. The Role of Ghanaian Immigrant Associations in Toronto, Canada, "International Migration Review", nr 34(4), s. 1155-1181, <https://doi.org/10.1177/019791830003400404>
- Pain R., Francis P. 2003. Reflections on participatory research, "Area", nr 35(1), s. 46-54, <https://doi.org/10.1111/1475-4762.00109>
- Paluch A.K. 1976. Inkluzywne i ekskluzywne rozumienie terminu "Polonia", "Przegląd Polonijny", nr 2, s. 17-26.
- Panayi P. 1995. German Immigrants in Britain during the Nineteenth Century, Berg, Oxford.
- Panayi P. 2004. The evolution of multiculturalism in Britain and Germany: An historical survey, "Journal of Multilingual and Multicultural Development", nr 25(5-6), s. 466-480, <https://doi.org/10.1080/01434630408668919>
- Paradowska K. 1992. Polonia włoska, [w:] Polonia w Europie, red. B. Szydłowska-Ceglowa, Ośrodek Informacji Naukowej PAN, Poznań, s. 631-647.
- Parekh B. 2000. The Future of Multi-Ethnic Britain, Profile Books, London.
- Park P. 1992. The discovery of participatory research as a new scientific paradigm: Personal and intellectual accounts, "The American Sociologist", nr 23(4), s. 29-42, <https://doi.org/10.1007/BF02691929>
- Pasetti F. 2014. Country Report: Integration policies in Spain, Technical Report, Migration Policy Centre, INTERACT Research Report, Country Reports, 2014/30, <http://hdl.handle.net/1814/33231> (dostęp: 28.04.2017).
- Pasztor M., Jarosz D. 2013. Skazani na podległość. Z dziejów stosunków polsko-włoskich w latach 1945-1958, ASPRA-JR, Warszawa.
- Pawlak M. 2015. From sociological vacuum to horror vacui: How Stefan Nowak's thesis is used in analyses of Polish society, "Polish Sociological Review", nr 1(189), s. 5-27.
- PBS, POT 2012. Skuteczność kampanii promocyjnej Polski, <http://www.pot.gov.pl/component/rubberdoc/doc/3619/raw/> (dostęp: 13.03.2018).

Penninx R., Roosblad J., red., 2000. Trade Unions, Immigration, and Immigrants in Europe, 1960-1993: A Comparative Study of the Actions of Trade Unions in Seven West European Countries, Berghahn Books, New York, Oxford.

Petersen N. 1971. Emigracja polska we Francji, "Kultura", nr 1-2, s. 151-159.

Pezda J. 2001. Polska diaspora we Francji do 1870, [w:] Polska diaspora, red. A. Walaszek, Wydawnictwo Literackie, Kraków, s. 167-177.

Pilati K., Morales L. 2016. Ethnic and immigrant politics vs. mainstream politics: The role of ethnic organizations in shaping the political participation of immigrant-origin individuals in Europe, "Ethnic and Racial Studies", nr 39(15), s. 2796-2817, <https://doi.org/10.1080/01419870.2016.1181270>

Piper N. 2010. Temporary economic migration and rights activism: An organizational perspective, "Ethnic and Racial Studies", nr 33(1), s. 108-125, <https://doi.org/10.1080/01419870903023884>

Polonia zagraniczna 1929-1954. Księga pamiątkowa w 25-lecie istnienia Światowego Związku Polaków z Zagranicy 1956, Światpol, Londyn.

Portes A., Escobar C., Arana R. 2008. Bridging the gap: Transnational and ethnic organizations in the political incorporation of immigrants in the United States, "Ethnic and Racial Studies", nr 31(6), s. 1056-1090, <https://doi.org/10.1080/01419870701874827>

Portes A., Escobar C., Radford A.W. 2007. Immigrant transnational organizations and development: A comparative study, "International Migration Review", nr 41(1), s. 242-281, <https://doi.org/10.1111/j.1747-7379.2007.00063.x>

Portes A., Fernández-Kelly P., red., 2016. The State and the Grassroots: Immigrant Transnational Organizations in Four Continents, Berghahn Books, <https://doi.org/10.2307/j.ctt9qd9c9>

Potkańska D., Owczarek D. 2016. Solidarność w działaniu. Prawa pracownicze, udział w dialogu społecznym oraz uzwiązkowanie Polaków w Wielkiej Brytanii, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa.

Poważny krok... 2011. Poważny krok w kierunku normalności. Stan stosunków polsko-niemieckich. Wyniki reprezentatywnych badań opinii publicznej w Polsce i w Niemczech, Instytut Demoskopii w Allensbach, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Warszawa.

Praszałowicz D. 2010. Polacy w Berlinie. Strumienie migracyjne i społeczności imigracyjne. Przegląd badań, Księgarnia Akademicka, Kraków.

Predelli D.L.N. 2008. Political and cultural ethnic mobilisation: The role of immigrant associations in Norway, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 34(6), s. 935-954, <https://doi.org/10.1080/13691830802211257>

Pries L., Sezgin Z. 2012a. Migration, organizations and transnational Ties, [w:] Cross Border Migrant Organizations in Comparative Perspective, red. L. Pries, Z. Sezgin, Palgrave Macmillan, Basingstoke, s. 1-36. https://doi.org/10.1057/9781137035110_1

Pries L., Sezgin Z., red., 2012b. Cross Border Migrant Organizations in Comparative Perspective, Palgrave Macmillan, Basingstoke. <https://doi.org/10.1057/9781137035110>

Pries L., Sezgin Z., red., 2010. Jenseits von "Identität oder Integration" : Grenzen überspannende Migrantenorganisationen, Springer-Verlag, Wiesbaden. <https://doi.org/10.1007/978-3-531-92280-5>

- Pustułka P. 2013. Pomijani multiuczestnicy? Polacy w inicjatywach nieformalnych w Wielkiej Brytanii, [w:] Nic o nas bez nas. Partycypacja obywatelska Polaków w Wielkiej Brytanii, red. J. Kucharczyk, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, s. 105-132.
- Radzik T. 2001. Polska diaspora w Wielkiej Brytanii, [w:] Polska diaspora, red. A. Walaszek, Wydawnictwo Literackie, Kraków, s. 149-166.
- Rahman M.M., Ranjan R. 2019. Local migrant organizations in the periphery: Providing healthcare in India, "Migration and Development", nr 9(3), s. 411-427, <https://doi.org/10.1080/21632324.2019.1706248>
- Ramirez Goicoechea, E. 1996. Inmigrantes en España: vidas y experiencias, CIS, Madrid.
- Rauer V. 2004. "Ausländerghettos" und die "neue multiethnische Mittelklasse": eine Medienanalyse zur symbolischen Dimension sozialer Räume, [w:] Die Einhegung des Anderen. Türkische, polnische und russlanddeutsche Einwanderer in Deutschland, red. K. Eder, V. Rauer, O. Schmidtke, VS Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden, s. 99-130.
- Reason P., Bradbury H., red., 2006. Handbook of Action Research, SAGE, London.
- Ricci A. 2016. Warunki życiowe, integracja społeczna i zatrudnienie polskich obywateli we Włoszech [w:] Polacy we Włoszech. Stan aktualny, przemiany i perspektywy, red. U. Melchionda, A. Ricci, K. Kowalska, M. Stachna-Cremonino, IDOS, Rzym, s. 14-24.
- Rinken S. 2015. Actitudes hacia la inmigración y los inmigrantes: ¿en qué es España excepcional?. "Migraciones Internacionales", nr 37, s. 53-74. <https://doi.org/10.14422/mig.i37.y2015.003>
- Rinken S., Escobar Villegas M.S. 2011. Opiniones y actitudes ante la inmigración en un context de crisis económica: datos y reflexiones, "Documentación social", nr 162, s. 99-116.
- Rodriguez-Fraticelli C., Sanabria C., Tirado A. 1991. Puerto Rican non-profit organisations in New York City, [w:] Hispanics in the Non-Profit Sector, red. H.E. Gallegos, M. O'Neill, The Foundation Center, New York, s. 33-48.
- Roeder R. 2011. Polish Migration to Ireland: A Literature Review, Trinity College Dublin, Dublin.
- Ruchniewicz K. 1994. Polska emigracja polityczna w Niemczech w latach 1945-1980, [w:] Mniejszość niemiecka w Polsce i Polacy w Niemczech, red. Z. Kurcz, W. Misiak, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, s. 209-224.
- Saksela-Bergholm S. 2009. Immigrant Associations in the Metropolitan Area: Forms of Mobilisation, Participation and Representation, rozprawa doktorska, Faculty of Social Sciences, University of Helsinki, <https://core.ac.uk/download/pdf/14918848.pdf> (dostęp: 12.02.2014).
- Sakson A. 2011. Problematyka mniejszości narodowych w kontekście realizacji polsko-niemieckiego traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 1991 r., "Biuletyn Instytutu Zachodniego", nr 61.
- Sardinha J. 2009. Immigrant Associations, Integration and Identity: Angolan, Brazilian and Eastern European Communities in Portugal, Amsterdam University Press, Amsterdam. <https://doi.org/10.5117/9789089640369>
- Schiavo G.E. 1928. The Italians in Chicago: A Study in Americanization, Italian American Publishing Co., Chicago.

- Schiller N.G., Basch L., Blanc C.S. 1995. From Immigrant to transmigrant: Theorizing transnational migration, "Anthropological Quarterly", nr 68(1), s. 48-63, <https://doi.org/10.2307/3317464>
- Schmidt C.M., Stiltz A., Zimmermann K.F. 1994. Mass migration, unions, and government intervention, "Journal of Public Economics", nr 55(2), s. 185-201, [https://doi.org/10.1016/0047-2727\(94\)90051-5](https://doi.org/10.1016/0047-2727(94)90051-5)
- Schmidt J. 2009. Nowe tożsamości w czasach transformacji europejskich. Imigranci z Polski w Niemczech, Wydawnictwo News-Witold Nowak, Poznań.
- Schoeneberg U. 1985. Participation in ethnic associations: The case of immigrants in West Germany, "The International Migration Review", nr 19(3), s. 416-437. <https://doi.org/10.1177/019791838501900302>
- Scholten P., Collett E., Petrovic M. 2017. Mainstreaming migrant integration? A critical analysis of a new trend in integration governance, "International Review of Administrative Sciences", nr 83(2), s. 283-302, <https://doi.org/10.1177/0020852315612902>
- Scholten P.W.A., Breugel I. van, red., 2017. Mainstreaming Integration Governance: New Trends in Migrant Integration Policies in Europe, Palgrave Macmillan, Basingstoke. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-59277-0>
- Schönwälder K. 2004. Kleine Schritte, verpasste Gelegenheiten, neue Konflikte. Zuwanderungsgesetz und Migrationspolitik, "Blätter für deutsche und internationale Politik", nr 49(10), s. 1205-1214.
- Schrover M. 2006. 'Whenever a Dozen Germans Meet...' German organisations in the Netherlands in the nineteenth century, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 32(5), s. 847-864, <https://doi.org/10.1080/13691830600704370>
- Schrover M., Vermeulen F. 2005. Immigrant organisations, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 31(5), s. 823-832, <https://doi.org/10.1080/13691830500177792>
- Schütz A. 2008. O wielości światów: szkice z socjologii fenomenologicznej, przeł. A. Manterys, Zakład Wydawniczy "Nomos", Kraków.
- Senat 1989. Protokół nr 9 posiedzenia Prezydium Senatu w dniu 15 września 1989 r., [w:] 25 lat pracy odrodzonego Senatu na rzecz Polonii i Polaków za granicą, Kancelaria Senatu, Warszawa, s. 28-29.
- Senat 2019. Pieniądze senackie na rzecz Polonii i Polaków poza granicami na 2019 r. - rozdzielone, https://www.senat.gov.pl/aktualnosci/art,11600,pieniadze-senackie-na-rzecz-polonii-i-polakow-pozza-granicami-na-2019-r-rozdzielone.html?fbclid=IwAR0_S4Ffi5jmBJZpdZ1StCEAWSRNxGpg03rall-QJQOKAg99zBCtqZuHPrU (dostęp: 20.03.2020).
- Serrano Postigio P. 2008. Bilans stosunków hiszpańsko-polskich w trzydziestą rocznicę ich ponownego nawiązania 1977-2007, [w:] Wzajemny obraz Hiszpanii i Polski od czasu przejścia do demokracji, red. J.D. Marina, Instituto Cervantes/PAN, Warszawa, s. 412-426.
- Siciński A. 2004. Europejskie społeczeństwo obywatelskie, [w:] Samoorganizacja społeczeństwa polskiego: III sektor i wspólnoty lokalne w jednoczącej się Europie, red. P. Gliński, B. Lewenstein, A. Siciński, IFIS PAN, Warszawa, s. 15-24.
- Simon P. 2012. French National Identity and Integration: Who Belongs to the National Community, Migration Policy Institute, Washington.

- Simon R.J., Lynch J.P. 1999. A comparative assessment of public opinion toward Immigrants and immigration policies, "International Migration Review", nr 33(2), s. 455-467, <https://doi.org/10.1177/019791839903300207>
- Skiba R. 2004. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Poradnik dla organizacji pozarządowych, FRDL, Warszawa.
- Soysal Y.N. 1994. Limits of Citizenship: Migrants and Postnational Membership in Europe, University of Chicago Press, Chicago.
- Spigelman A. 2013. The depiction of Polish migrants in the United Kingdom by the British press after Poland's accession to the European Union, "International Journal of Sociology and Social Policy", nr 33(1/2), s. 98-113, <https://doi.org/10.1108/01443331311295208>
- Stanek M. 2008. Migracje zarobkowe Polaków do Hiszpanii po 1989 roku, [w:] Poza Ojczyznę niosą Ojczyznę - przeszłości i teraźniejszość Polonii hiszpańskiej, red. I. Barlińska, M. Raczkiewicz, M. Stanek, Homo Dei, Kraków, s. 73-104.
- Stanek M., Sobczak E. 2007. Polacy i Polonia w Hiszpanii na przełomie XX i XXI wieku, "Studia Polonijne", nr 28, s. 215-241.
- Statskontoret 2017. Myndighetsanalys av Myndigheten för ungdoms - och civilsamhällesfrågor, <http://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2017/201713.pdf> (dostęp: 1.01.2020).
- Stefańska R. 2008. Między multikulturalizmem a asymilacją? Polityki integracyjne w Europie, [w:] Problemy integracji imigrantów. Koncepcje, badania, polityki, red. W. Grzymała-Kazłowska, S. Łodziński, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- Stoll M.A. 2001. Race, neighborhood poverty, and participation in voluntary associations, "Sociological Forum", nr 16(3), s. 529-557, <https://doi.org/10.1023/A:1011956632018>
- Straszewicz L. 1988. Zbiorowość polska w aglomeracji Lyonu, "Przegląd Polonijny", nr 14(50), s. 67-80.
- Strękowski J. 2005. Bohaterowie Europy. Norwegia - Polsce 1976-1989, Wydawnictwo Test, Warszawa.
- Strzałka K. 2001. Między wrogością a przyjaźnią. Z dziejów stosunków polsko-włoskich (1939-1945), Arcana, Kraków.
- Strzałka K. 2007. Stosunki Polski z Włochami, "Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej", s. 113-126.
- Sulowski S. 2011. Krytycznie o Traktacie o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 1991 r., [w:] Przełom i wyzwanie. XX lat polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy 1991-2011, red. W.M. Góralski, Elipsa, Warszawa, s. 309-330.
- Sword K. 1996. Identity in Flux: The Polish Community in Great Britain, School of Slavonic and East European Studies, University of London, London.
- Szacka B. 2003. Wprowadzenie do socjologii, Oficyna Naukowa, Warszawa.
- Szacki J. 2002. Historia myśli socjologicznej, WN PWN, Warszawa.
- Szczepański J. 1970. Elementarne pojęcia socjologii, PWN, Warszawa.

- Szelągowska G. 2011. Polska emigracja polityczna w czasie stanu wojennego - tradycja czy nowe zjawisko? [w:] Polska emigracja polityczna stanu wojennego 1981 do Norwegii, Archiwum Państwowe Dokumentacji Osobowej i Płacowej, Milanówek, s. 41-52.
- Sztompka P. 2002. Socjologia. Analiza społeczeństwa, Wydawnictwo Znak, Kraków.
- Szymczyk A. 2002. Stosunki dwustronne. Włochy, "Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej".
- Śladkowski W. 2001. Polska diaspora we Francji 1871-1999, [w:] Polska diaspora, red. A. Walaszek, Wydawnictwo Literackie, Kraków, s. 178-195.
- Świątczak M., Dąbrowska K., Kopcińska K., Schimanek T., red., 2002. Biała księga prawa dla organizacji pozarządowych. Analiza prawno-finansowych uwarunkowań działalności organizacji pozarządowych w Polsce, Akademia Rozwoju Filantropii, Warszawa.
- Tanajewski Ł. 2004. Legalne migracje sezonowe z Polski do Niemiec i Francji. Analiza porównawcza, [w:] Polscy pracownicy na rynku Unii Europejskiej, red. P. Kaczmarczyk, W. Łukowski, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa, s. 208-239.
- Tarrow S. 1994. Power in Movement: Social Movements, Collective Action, and Politics, Cambridge University Press, Cambridge.
- Tocqueville A. de 1976. O demokracji w Ameryce, PIW, Warszawa.
- Tomala M. 2004. Od porozumienia do współpracy. Stosunki polsko-niemieckie w latach 1990-2001, Elipsa, Warszawa.
- Tomczak A., red., 1983. Polska - Francja. Dziesięć wieków związków politycznych, kulturalnych i gospodarczych, Książka i Wiedza, Warszawa.
- Tönnies F. 1975. Wspólnota i społeczeństwo jako typy więzi międzyludzkich, [w:] Elementy teorii socjologicznych. Materiały do dziejów współczesnej socjologii zachodniej, red. W. Derczyński, A. Jasińska-Kania, J. Szacki, PWN, Warszawa.
- Traktat między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 17 czerwca 1991 r. (Dz.U. z 1992 r. Nr 14, poz. 56).
- Traktat o przyjaźni i współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Włoską, sporządzony w Warszawie dnia 11 października 1991 r. (Dz.U. z 1996 r. Nr 52, poz. 226).
- Triviño-Salazar J.C. 2018. The politics of immigration locally: Alliances between political parties and immigrant organizations, "Ethnic and Racial Studies", nr 41(9), s. 1728-1746, <https://doi.org/10.1080/01419870.2017.1297471>
- Trubek D.M., Mosher J., Rothstein J.S. 2000. Transnationalism in the regulation of labor relations: International regimes and transnational advocacy networks, "Law & Social Inquiry", nr 25(4), s. 1187-1211, <https://doi.org/10.1111/j.1747-4469.2000.tb00320.x>
- Trygstad S.C., Nergaard K., Alsos K., Berge Ø.M., Bråten M., Ødegård A.M. 2011. Til renholdets pris. Fafo-rapport 2011:18, https://www.fafo.no/media/com_netsukii/20209.pdf (dostęp: 31.07.2018).
- Trzecielińska-Polus A. 1997. "Wysiedleńcy" z Polski w Republice Federalnej Niemiec w latach 1980-1990, Instytut Śląski, Opole.
- Trzecielińska-Polus A. 2000. Polacy w Niemczech Wschodnich, [w:] Polacy i Niemcy. Sąsiedztwo z dystansu, red. A. Wolff-Powęska, E. Schulz, Instytut Zachodni, Poznań, s. 256-274.

- Tuot T. 2013. La grande Nation: pour une société inclusive. Rapport au Premier ministre sur la refondation des politiques d'intégration, La Documentation Française, Paris.
- Turajczyk L. 1978. Społeczno-polityczne organizacje polskie we Francji 1944-1948, Książka i Wiedza, Warszawa.
- TVP INFO 2020. Karczewski: Nie możemy dopuścić, aby Polonia stała się ofiarą wojny marszałka Senatu z PiS, <https://www.tvp.info/46451409/karczewski-nie-mozemy-dopuszcic-aby-polonia-stala-sie-ofiara-wojny-marszalka-senatu-z-pis> (dostęp: 12.03.2020).
- Uberoi V., Modood T. 2013. Has multiculturalism in Britain retreated?, "Soundings", nr 53, s. 129-142. <https://doi.org/10.3898/136266213806045638>
- Ugla A.N. 1997. Napływ Polaków do Szwecji w latach 1939-1945. Organizacja pobytu i powrotu, [w:] Polacy w Skandynawii, red. E. Olszewski, Wydawnictwo PANTA, Lublin, s. 177-189.
- URM 1991. Uchwała nr 145/91 Rady Ministrów z dnia 5 listopada 1991 r. w sprawie współpracy z Polonią, emigracją i Polakami za granicą (maszynopis w posiadaniu autora).
- Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1220).
- Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 823).
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.).
- Vandelli L. 2014. Il governo locale, Il Mulino, Bologna.
- Vermeulen F. 2006. The Immigrant Organising Process: Turkish Organisations in Amsterdam and Berlin and Surinamese Organisations in Amsterdam, 1960-2000, Amsterdam University Press, Amsterdam. <https://doi.org/10.5117/9789053568750>
- Vertovec S. 1999. Minority associations, networks and public policies: Re-assessing relationships, "Journal for Migration and Ethnic Studies", nr 25(1), s. 21-42, <https://doi.org/10.1080/1369183X.1999.9976670>
- Vertovec S. 2007. Super-diversity and its implications, "Ethnic and Racial Studies", nr 30(6), s. 1024-1054, <https://doi.org/10.1080/01419870701599465>
- Vigerson H. 1997. Polska mniejszość w Szwecji, [w:] Polacy w Skandynawii, red. E. Olszewski, Wydawnictwo PANTA, Lublin, s. 219-236.
- Walaszek A. 1988. Polscy robotnicy, praca i związki zawodowe w Stanach Zjednoczonych Ameryki, 1880-1922, Biblioteka Polonijna, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław.
- Warchala M. 2001. Polska - Francja. Wzajemny wizerunek w okresie rozszerzania Unii Europejskiej, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa.
- Weil P. 2002. Qu'est-ce qu'un Français? Histoire de la nationalité française depuis la Révolution, Grasset, Paris.
- Weinar A. 2006. Włochy - nowy kraj imigracji, "Biuletyn Migracyjny", nr 8, s. 8-9.

- Weiner M. 1985. On International Migration and International Relations, "Population and Development Review", nr 11(3), s. 441-455, <https://doi.org/10.2307/1973247>
- Weiss K. 2013. Migrantenorganisationen und Staat. Anerkennung, Zusammenarbeit, Förderung, [w:] Migrantenorganisationen: Engagement, Transnationalität und Integration, red. D. Thränhardt, G. Schultze, WISO Diskurs, Friedrich-Ebert-Stiftung, Bonn.
- Wnuk-Lipiński E. 2005. Socjologia życia publicznego, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.
- Wojna B. 2006. Partnerstwo strategiczne hiszpańsko-polskie - jak powstawało i co po nim pozostało, "Przegląd Dyplomatyczny", nr 6(34), s. 47-71.
- Wóycicki K. 1999. Dwa miliony nieobecnych, "Rzeczpospolita" z 17.04.1999 r.
- Wóycicki K., Czachur W. 2009. Wyzwania polskiej polityki wobec Niemiec, "Sprawy Międzynarodowe", nr 1, s. 27-44.
- Wrzesiński W. 2000. Państwo narodowe i świadomość narodowa, [w:] Polacy i Niemcy. Sąsiedztwo z dystansu, red. A. Wolff-Powęska, D. Bingen, Instytut Zachodni, Poznań, s. 33-62.
- Yükleyen A., Yurdakul G. 2011. Islamic Activism and Immigrant Integration: Turkish Organizations in Germany, "Immigrants & Minorities", nr 29(1), s. 64-85, <https://doi.org/10.1080/02619288.2011.553134>
- Yurdakul G. 2006. State, political parties and immigrant elites: Turkish Immigrant associations in Berlin, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 32(3), s. 435-453, <https://doi.org/10.1080/13691830600555244>
- Zajac A., b.d.w., Sytuacja Polaków w Niemczech, <http://www.polenia.org/Polacywniemczech.htm> (dostęp: 22.11.2015).
- Zapata R. 2009. ¿Existe un enfoque propio de gestión de la inmigración?: filosofía práctica de la política de gobernabilidad en España, [w:] Políticas y gobernabilidad de la inmigración en España, red. R. Zapata Barrero, Ariel, Barcelona, s. 309-330.
- Zapata R., González E., Sánchez Montijano E. 2008. El discurso político en torno a la inmigración en España y en la Unión Europea, Ministerio de Trabajo e Inmigración, Madrid.
- Zaremba M. 2016. Den uträknade polackens revansch, "Dagens Nyheter", 20.02.2016, <http://www.dn.se/kultur-noje/nyheter/den-utraknade-polackens-revansch> (dostęp: 18.12.2017).
- Zieliński H. 1975. Rząd polski a problemy emigracji polskiej we Francji (1944-1947), "Przegląd Polonijny", nr 2, s. 85-93.
- Zincone G. 1995. Immigration policies in Italy, [w:] Migration Policies: A Comparative Perspective, red. F. Heckmann, W. Bosswick, Enke, Stuttgart.
- Ziółkowski M. 2005. Społeczeństwo obywatelskie, transformacja i tradycja we wspólnotach lokalnych, [w:] Państwo, samorząd i społeczeństwo lokalne, red. K. Bondyra, M.S. Szczepański, P. Śliwa, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań, s. 37-42.
- Zubrzycki J. 1956. Polish Immigrant in Britain: A Study of Adjustment, Oxford University, Oxford. <https://doi.org/10.1007/978-94-011-9783-0>
- Żaba K.M. 1986. Organizacje polonijne we Francji, "Przegląd Polonijny", nr 4(42), s. 27-37.